

**ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อม
ในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3**
Creative Leadership of School Administrators
Affecting the Environmental Management in Kuchinarai City Schools Group,
Kalasin Primary Educational Service Area Office 3

รจนา โคธิเวทย์¹ อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์² และ กุหลาบ ปุริสาร³

Rojana Khothiwet ¹ Artit Chutchaipolrut² and Kularb Purisarn³

^{1,2,3}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

^{1,2,3}Master of Education Program in Educational, Faculty of Education And Liberal Arts, College of Asian Scholars

Corresponding author. Email: rjn120232@gmail.com

(Received: March 1, 2025; Revised: March 15, 2025; Accepted: March 18, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 2) ศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ 4) หาอำนาจการทำนายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง .70 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษา ปรากฏว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับค่อนข้างสูง (Pearson Correlation = 0.786, Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($R = 0.818$) และอำนาจการนำนายมีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 67.00 ($R^2 = 0.670$)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

Abstract

This independent study aimed to; 1) study the level of creative leadership of school administrators in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, 2) study the level of school environment in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, 3) analyze the relationship between creative leadership of school administrators affecting the environmental management in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, and 4) find the predictive power of creative leadership of school administrators affecting the environmental management in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3. The samples used in this study were teachers and school administrators in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, Kalasin, 154 people. The instrument used for data collection was a questionnaire with a 5-level rating scale, with an IOC value between .70 - 1.00 and a reliability of 0.988. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the study showed that; 1) The creative leadership of school administrators in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, overall and in each aspect, was at a high level. 2) The environment in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, overall and in each aspect, was at a high level. 3) The creative leadership of school administrators in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, with a statistical significance at the 0.01 level, which is related in the same direction at a fairly high level (Pearson Correlation = 0.786, Sig = 0.000). 4) The creative leadership of school administrators in Kuchinarai city schools group, Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, with a statistical significance at the 0.05 level, with a relationship at the highest level ($R = 0.818$) and can be predicted at a reliability of 67.00 percent ($R^2 = 0.670$).

Keywords: Creative Leadership of School Administrators; The Environmental Management in Schools

1. บทนำ

ผู้บริหารถือเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สำหรับผู้นำยุคใหม่จึงต้องมีการปรับตัวและ เปลี่ยนแปลงความเป็นผู้นำที่มีอยู่ให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันตลอดเวลา สามารถนำองค์กรสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันเพื่อความเป็นหนึ่งขององค์กร ซึ่งคุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้เป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การศึกษาภาวะผู้นำจึงมีพัฒนาการมาโดยตลอดแต่แนวคิดดังกล่าวก็ไม่เพียงพอที่จะอธิบายเกี่ยวกับผู้นำรุ่นใหม่และการศึกษาของไทยได้ จึงได้มีความพยายามที่จะพัฒนาภาวะผู้นำที่มีความชัดเจนภาวะและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิดรูปแบบ และกระบวนการ (อิตีซาม เจะหะ, 2564)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการประสานให้เกิดความสมดุลระหว่างความเร่งด่วนและการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ ทั้งที่อาจเกิดขึ้นและยังไม่มีเกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับการติดต่อ

ประสานงานกับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ที่ได้อาจไม่ใช่ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเสมอไป แต่อาจเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันซึ่งความคิดเห็นที่ตรงกันในเชิงสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การคิดเชิงสร้างสรรค์ได้ การประสานงานระหว่างบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นรูปแบบหนึ่งของภาวะผู้นำที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะและความสามารถของบุคคลภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในทุกสถานที่และทุกระดับ (Harris, 2009)

กลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ เป็นกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีทั้งหมด 17 โรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและเป็นโรงเรียนที่ไม่ได้มีงบประมาณที่สูงมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมในการเรียนการสอนให้มากที่สุด ซึ่งจากข้อมูลข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะนำพาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง ในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะสำหรับการทำงานและการเรียนรู้ โดยที่กลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ มีปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานและการพัฒนาผู้เรียน เช่น การขาดความร่วมมือระหว่างบุคลากรหากมีความแตกต่างหรือขัดแย้งระหว่างครูและผู้บริหาร การประสานงานที่ไม่ดีอาจทำให้การทำงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพต่ำ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาซ้ำ ซึ่งหากการนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ไม่ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาจทำให้โรงเรียนไม่ได้รับประโยชน์จากแนวทางการศึกษาใหม่ๆ หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย นอกจากนี้ขาดความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการเรียนการสอน หากการสอนยังใช้วิธีการแบบเดิม ๆ และไม่สามารถนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาเรียนรู้ ทำให้ผลการเรียนไม่พัฒนาตามที่ควรจะเป็นและการบริหารจัดการทรัพยากรที่ไม่เหมาะสมทรัพยากรที่มีไม่ถูกใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัย หรือการจัดการเวลาและบุคลากรที่ไม่เหมาะสม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นสารสนเทศในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาระดับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

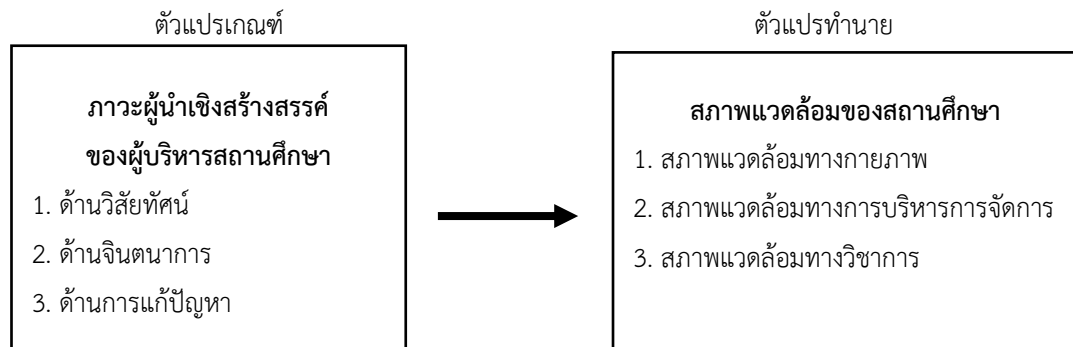
2.3 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.4 เพื่อหาอำนาจการดำเนินงานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวรรณกรรม

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. วิธีดำเนินการศึกษา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 226 คน แบ่งออกเป็น ผู้อำนวยการ 15 คน รองผู้อำนวยการ 3 คน และครูผู้สอน 208 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองภูผารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยใช้ประชากรผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 คน และหากกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของครู จำนวน 208 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 136 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ 154 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาคครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามต้องทำเครื่องหมายถูกในช่องว่างตามตัวเลือกที่กำหนดให้ในแบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของ Likert Scale (Likert, 1987)

ส่วนที่ 3 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยใช้คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของ Likert Scale (Likert, 1987)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

4.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแก้ไข

4.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของลักษณะที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของลักษณะที่ต้องการวัดนั้นหรือไม่

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ใช่อะไรของลักษณะที่ต้องการวัด

4.3.3 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับลักษณะที่จะวัด (IOC : Index of Objective Congruence)

4.3.4 เลือกข้อคำถามที่ค่า IOC มากกว่า 0.65 เพื่อนำข้อคำถามไปใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ในลำดับต่อไป

4.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) ซึ่งจะต้องมีค่ามากกว่า 0.70 (Cronbach, 1990) เพื่อนำข้อคำถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ในลำดับต่อไป

4.3.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4.1 ผู้ศึกษาดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 154 คน

4.4.2 ผู้ศึกษาดำเนินการติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.4.3 ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและแบบสอบถามออนไลน์ตามเวลาที่กำหนดและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 3 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Liner Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์หรือสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรทำนายจากกลุ่มตัวแปรเกณฑ์ว่าตัวแปรเกณฑ์ตัวใดส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรทำนาย

5. สรุปผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.701) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.738) มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาด้านการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.779) และน้อยที่สุดคือ ด้านจินตนาการ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.777)

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.596) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.726) รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.612) และน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.793)

5.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับค่อนข้างสูง (Pearson Correlation = 0.795, Sig = 0.000)

5.4 ผลการวิเคราะห์หาอำนาจการทำนายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($R = 0.818$) และสามารถพยากรณ์ได้ด้วยความน่าเชื่อถือร้อยละ 66.90 ($R^2 = 0.669$) ส่วนอีกร้อยละ 33.00 คือปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา

6. อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน ประการที่สอง มีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารมีทักษะการบริหารจัดการที่ดี สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยเหล่านี้ช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาโรงเรียนในทิศทางที่ดีขึ้น

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์

นารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการที่โรงเรียนมีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน ห้องเรียนสะอาด ปลอดภัย และมีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ ประการที่สอง มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียน ทั้งในด้านการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัย สุขอนามัย และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนช่วยให้โรงเรียนสามารถสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในระดับค่อนข้างสูง อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มักมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถคิดริเริ่มและพัฒนานวัตกรรมเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ พวกเขาสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ครู บุคลากร และนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์มักเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสนับสนุนแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมและส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ยังช่วยให้สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการพัฒนาทั้งในด้านการเรียนและสังคมของนักเรียนและบุคลากร

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อหาอำนาจการทํานายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการแก้ปัญหา มีอิทธิพลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองกุดินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างชัดเจนผ่านวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทำให้สามารถสร้างแผนงานและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ช่วยให้สามารถรับมือกับอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความต้องการของนักเรียนและครูได้ดี ส่งผลให้บรรยากาศในโรงเรียนมีความเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และเกิดการพัฒนาอย่าง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1) ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายจัดการศึกษา และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสามารถขับเคลื่อนผู้บริหารสถานศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศ

2) ด้านจินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานด้วยการคิดหลายมิติและคิดหลายแง่หลายมุม และ ควรนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาคิดสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

3) ด้านการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองเพื่อให้มีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ไขปัญหา และควรมีการวิเคราะห์สาเหตุร่วมกันกับครูและบุคลากรเพื่อให้ทราบถึงที่มาของปัญหาที่แท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร หรือภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเมืองกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2) การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.

กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

อิตติขาม เจ๊ะหะ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ปัตตานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers; 202-204

Harris, A. (2009). Creative leadership. *Journal of Management in Education*, 23(1); 9-11.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30; 607-610.

Likert, R. (1987). *The Human Organization: Its Management and Value*. New York : McGraw - Hill.